

Planen for det fokuserede tilsyn i 2023

Som led i Ankestyrelsens fokuserede tilsyn med kommuner og regioner vil styrelsens tilsynskontor i 2023 særligt have fokus på nedenstående temaer, der forventes udmøntet i konkrete tematiserede udtalelser og formidling på styrelsens hjemmeside.

Listen vil kvartalsvis blive opdateret med nye temaer i takt med tilsynets kendskab til relevante problemstillinger i kommuner og regioner.

Sideløbende med arbejdet med tematiserede sager behandler tilsynet sager om kommuner og regioners overholdelse af lovgivningen på baggrund af henvendelser fra omverdenen, sager der rejses af egen drift eller lovbundne tilsynsopgaver. Tilsynets fokus og udtalelser kommunikeres løbende i artikler og på hjemmesiden.

Udvalgte fokusområder i 2023

Tematiseret behandling af flere tilsynssager om samme retlige problemstilling og kvalificering af viden eksempelvis gennem dialog med relevante sektormyndigheder eller organisationer.

Lovbestemte og prioriterede sager udsprunget af:

- **Henvendelser til tilsynet fra borgere, interessenter, myndigheder**
- **Mediedækning**

Tilsynet gennemgår dagligt presseklip for relevant viden for tilsynet

- **Data fra Ankestyrelsen og intern netværksdialog**

Tilsynet vil med udgangspunkt i det datagrundlag, som samles på styrelsens øvrige fagområder samt de interne netværk, der er skabt i Ankestyrelsen på tilsynsområdet, løbende overveje, om høje omgørelsesprocenter eller antallet af kritikpunkter skyldes generel tilsidesættelse af lovkrav i kommunerne. Tilsynet vil ud fra den viden, der løbende tilgår tilsynet fra de øvrige fagområder i styrelsen, løbende forholde sig til lovligheden af kommuners regel anvendelse på disse områder.

- **Dialog med omverdenen/ viden fra eksterne parter**

Der iværksættes en systematisk møderække med relevante myndigheder for at sikre en klar formidling af tilsynets rolle og kompetence, så myndighederne klædes på til at kunne bruge tilsynet relevant ved behov og samtidig får mulighed for at gøre opmærksom på eventuelle problemstillinger i relation til kommunernes administration af lovgivningen.

Igangværende tematiserede behandlinger

Treårig fokuseret indsats på socialområdet

Et bredt flertal af partier i Folketinget har indgået aftale om at afsætte midler til initiativer på social-, ældre-, sundheds-, uddannelses-, beskæftigelses-, og ligestillingsområdet.

En del af midlerne er afsat til, at tilsynet i 2022, 2023 og 2024 gennemfører en fokuseret indsats vedrørende kommunernes overholdelse af lovgivningen på det sociale område. Indsatsen vil omfatte en systematisk gennemgang af samtlige kommuners behandling af Danmarkskortet i medfør af retssikkerhedslovens § 79 b, gennemgang af referater af øvrige kommunalbestyrelsesmøder, hvor der er truffet beslutninger inden for det sociale område og gennemgang af kommunernes kvalitetsstandarder mv.

I 2023 vil indsatsen blandt andet omfatte kommunernes kvalitetsstandarder efter servicelovens § 83.

Tema udsprunget af Ankestyrelsens Børnesagsbarometer

Børnesagsbarometeret er bestilt af forligskredsen bag satspuljeaftalen for 2019-2022. Undersøgelsen er årligt tilbagevendende og omfatter hvert år sager fra en tredjedel af landets kommuner. Det betyder, at alle kommuner indgår i undersøgelsen hvert tredje år

	<p>Undersøgelsen handler om sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse om foranstaltning efter servicelovens § 52. Fokus er på kommunernes sagsbehandling inden for fire områder, det svarer til Social- og Ældreministeriets pejlemærker for god kvalitet i sagsbehandlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faglig udredning • Inddragelse • Valg af relevant indsats • Opfølgning <p>Som opfølgning på Børnesagsbarometret 2022 har vi derfor iværksat en tematiseret indsats, hvor vi i 2023 har fokus på, om kommuner har overholdt 4-måneders fristen i forbindelse børnefaglige undersøgelser, jf. servicelovens § 50, stk. 7.</p> <p><i>Link til Børnesagsbarometret 2022:</i> https://ast.dk/publikationer/bornesagsbarometret-2022</p>
<p>Kommunernes udmeldte sagsbehandlingsfrister RSL § 3, stk. 2</p>	<p>Kommuners fastsættelse af sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.</p> <p>Vi vil i 2023 fortsætte en tematiseret indsats med fokus på, om kommunerne fastsætter sagsbehandlingsfrister i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2. Indsatsen vil omfatte alle landets kommuner.</p>
<p>Nødberedskab i hjemmeplejen</p>	<p>Ankestyrelsen behandler på baggrund af henvendelser fra Ældre Sagen et tema om en række kommuners reduktion af hjemmeplejen på grund af personalemangel.</p>
<p>Godkendelse af små kommunale fællesskabers revision</p>	<p>Da § 60 a i kommunestyrelsesloven betyder, at små kommunale fællesskaber nu kan ændre eventuelle vedtægtsbestemmelser om fællesskabets revision uden tilsynets godkendelse, har tilsynet ændret praksis.</p> <p>Små kommunale fællesskaber skal herefter anmode om tilsynets godkendelse af revisionen, uanset hvad fællesskabets vedtægter måtte fastslå om valget af revision.</p>

	<p>Vi har derfor iværksat en tematiseret indsats, hvor vi – når vi modtager de kommunale fællesskabers årsregnskaber – påser, at fællesskabernes valg af revision er godkendt af tilsynet.</p>
Godkendelse af flerårig støtte	<p>Tilsynet offentliggjorde i 2020 en artikel om kravet om godkendelse af kommuners beslutninger om flerårige tilskud.</p> <p><i>Link til artikel:</i> https://ast.dk/tilsynet/artikler/tilsynet-i-ankestyrelsen-skal-godkende-kommuners-beslutning-om-tilskud-1</p> <p>Som opfølgning på artiklen vil tilsynet gøre det lettere for kommunerne at søge om godkendelse af tilskudsaftaler ved at udarbejde en skabelon. Det vil fremgå af skabelonen, hvilke oplysninger vi skal bruge til godkendelse.</p>
Klagevejledning i afgørelser om aktindsigt	<p>Tilsynet har konstateret, at en række kommuners afgørelser om afslag på aktindsigt indeholder en vejledning om, at der er en frist på fire uger til at klage over afslaget.</p> <p>Tilsynet vil iværksætte en tematiseret egen drift-indsats på dette område for at få udbredt viden om, at hverken offentlighedsloven eller forvaltningsloven indeholder en frist for at klage over afslag på aktindsigt.</p>
Ekstrahering ved meddelelse af aktindsigt	<p>Tilsynet har i forbindelse med behandlingen af sager om kommuner og regioners anvendelse af offentlighedslovens regler om aktindsigt samlet en række sager til belysning af praksis og grænserne for ekstraheringspligten.</p> <p>Tilsynet har i 2020 og 2021 offentliggjort en række udtalelser herom i tilsynets udtalelседatabase. Temaet vil blive afsluttet med en artikel i Nyt fra Ankestyrelsen i 1. kvartal 2023.</p> <p><i>Link til udtalelserne:</i> https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelседatabase/udtalelse/e3c33f92-7601-4981-81e5-f93738152e19 https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelседatabase/udtalelse/fa54095e-86fa-4efc-a694-7b15f051d232 https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelседatabase/udtalelse/1015f4c2-eee1-4aa4-97ed-5bcdca005e52</p>

<https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/udtalelse/ff90b887-0ace-470f-a363-3a7f2ae2b55a>

Afsluttede tematiserede behandlinger af tilsynssager	
Sagsindsigt for kommunalbestyrelses medlemmer	<p>Tilsynet har i 2021 og 2022 offentliggjort tre udtalelser om sagsindsigt.</p> <p><i>Link til udtalelserne:</i></p> <p>https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/udtalelse/737ed975-576e-455b-abc0-8a4f0339469d</p> <p>https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/udtalelse/3579c54b-5475-4da6-9a33-de4207881aec</p> <p>https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/udtalelse/95515775-dc77-4a8d-90e2-a09b615d804c</p>
Kommuners meddelelse af afgørelser via andre platforme end fysisk post og e-boks	<p>Ankestyrelsen blev i efteråret 2021 opmærksom på, at nogle kommuner benyttede alternative digitale postløsninger til at sende afgørelser til borgerne. Ankestyrelsen blev opmærksom på forholdet på baggrund af konkrete sager, som var påklaget til Ankestyrelsen.</p> <p>Sagen gav Ankestyrelsen anledning til at overveje, om kommunernes praksis var i overensstemmelse med forvaltningsrettens krav om vejledning.</p> <p>Ankestyrelsen vurderede, at den vejledning, som kommunerne ydede borgerne, ikke var tilstrækkelig klar og tydelig til at kunne danne grundlag for et samtykke til benyttelse af postløsningen til meddelelse af afgørelser og andre væsentlige sagsbehandlingskridt.</p>
Godkendelse af revision	<p>Tilsynet blev i forbindelse med sit tilsyn med kommuners, regioners og kommunale fællesskabers behandling af deres årsregnskaber mv. opmærksom på tilfælde, hvor kommuner og kommunale fællesskaber ikke har sørget for, at deres antagelse af revision er godkendt af tilsynet.</p>

	<p>Tilsynet iværksatte derfor en tematiseret egen drift-indsats på dette område med henblik på at få rettet op på disse situationer og på at få udbredt viden om de gældende krav.</p> <p>Tilsynet har offentliggjort en artikel om kravene til styrelsens godkendelse af kommuners og kommunale fællesskabers antagelse og afskedigelse af revision. Artiklen er tilgængelig på Ankestyrelsens hjemmeside.</p> <p><i>Link til artikel:</i> https://ast.dk/tilsynet/artikler/ankestyrelsens-godkendelse-af-den-kommunale-revision</p>
Kommuners engagement i wi-fi	<p>På baggrund af en række henvendelser om forskellige kommuner fandt tilsynet det relevant at få skabt klarhed over kommuners mulighed for at engagere sig i udbredelsen af bredbånd.</p> <p>Tilsynet afgav i 2021 en samlet udtalelse, hvori vi tog stilling til lovligheden af, at en række kommuner havde sendt et brev ud til borgere om tilmelding til et projekt om højhastighedsinternet med omtale af links til den private virksomhed, der stod for projektet.</p>
Instruktioner om besparelser	<p>Tilsynet modtog anonyme henvendelser om, at flere kommuner havde instrueret sine medarbejdere i at spare på det sociale område.</p> <p>Tilsynet undersøgte lovligheden af kommunernes beslutninger, og hvilken betydning de havde haft i konkrete sager. Ankestyrelsen udtalte, at en af kommunerne havde pligt til at genoptage et antal sager.</p>
De forvaltningsretlige krav til kommuners agterskrivelser, der fungerer både som høring og afgørelse	<p>Ankestyrelsen blev i en konkret sag opmærksom på en kommunes formulering af klagevejledningen i agterskrivelser til borgere i sager om forhøjelse af forældrebetaling ved økonomisk fripladsbevilling til dag- og fritidstilbud.</p> <p>Tilsynet har afgivet en udtalelse om lovligheden af kommunens klagevejledning og pligten til at undersøge, om kommunen er forpligtet til at genoptage en eller flere sager om forhøjelse af forældrebetaling ved økonomisk fripladstilskud til dag- eller fritidstilbud.</p>

	<p><i>Link til udtalelsen:</i></p> <p>https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/_ube_/media/pdf/files/126_T%C3%A5rnby_Kommune_-_Udtalelse_-_Klagevejledning_i_agterskrivelser.pdf</p>
<p>Kommuners brug af konsulentfirmaer i sager på det sociale område</p>	<p>I forlængelse af en pressedækning af, at en række kommuner anvendte eller overvejede at anvende konsulenter til at finde besparelser på det sociale område, har tilsynet vurderet lovligheden af sådanne aftaler.</p> <p>Første fase af en undersøgelse af 30 kommuners brug af private konsulenter på socialområdet er afsluttet med en generel udtalelse om de retlige rammer, der gælder, når kommuner anvender private konsulenter inden for det sociale område.</p> <p>Udtalelsen er tilgængelig på følgende link: https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelisesdatabase/udtalelse/6fcc2bc5-5377-4212-a69e-e7cd7f9b364a</p> <p>Det slås fast i udtalelsen, at der ikke er regler, der i sig selv forhindrer, at kommunerne aflønner private konsulenter efter det såkaldte ”no-cure-no-pay-princip”. En aflønningsform, der indebærer, at konsulentens aflønning er afhængig af, om kommunen opnår en besparelse som resultat af konsulentens anbefalinger i de konkrete sager.</p> <p>Men tilsynet slår samtidig fast, at hvis konsulenterne er aflønnet efter ”no-cure-no-pay”-princippet, kan kommunerne ikke lovligt anvende dem til at forberede afgørelser i sager om ydelser til konkrete borgere på socialområdet. Det skyldes, at der foreligger inhabilitet, når konsulentfirmaerne har en økonomisk interesse i at nå til et bestemt resultat. Når man er inhabil, kan man normalt ikke medvirke i behandlingen af en sag.</p> <p>Formålet med den generelle udtalelse er at vejlede samtlige kommuner om rammerne for anvendelse af private konsulenter på det sociale område.</p> <p>Den generelle udtalelse har desuden dannet grundlag for undersøgelsens anden fase, hvor tilsynet har taget stilling til lovligheden af den konkrete</p>

	<p>anvendelse af konsulenter i hver enkelt af de 30 kommuner, som indgik i undersøgelsen.</p> <p>Tilsynet har i 2021 sendt et brev til alle kommuner og regioner for at orientere om resultatet af undersøgelsen.</p>
<p>Offentliggørelse af beslutninger fra lukkede møder i kommunalbestyrelser og udvalg</p>	<p>Tilsynet har undersøgt syv kommuners praksis for offentliggørelse af beslutninger fra lukkede møder i kommunalbestyrelsen.</p> <p>Den tematiserede behandling havde afsæt i behovet for at sikre, at alle kommuner (og regioner) efterlever reglerne på området, der skal sikre åbenhed om beslutninger i kommunalbestyrelser og regionsråd.</p> <p>Tilsynet har afsluttet sagerne med tilsynets udtalelse af 26. september 2019, der er tilgængelig i tilsynets udtalelsesdatabase samt en artikel rettet til alle kommuner og regioner. Begge dele er tilgængelige på Ankestyrelsens hjemmeside.</p> <p>Tilsynet sendte i 2021 et brev til alle kommuner og regioner for at gøre opmærksom på reglerne og offentliggjorde en artikel om emnet i Nyt fra Ankestyrelsen.</p> <p><i>Link til udtalelse:</i> https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelsesdatabase/udtalelse/26895609-4831-470d-b51d-de7f8bedb5bb</p> <p><i>Link til artikel:</i> https://ast.dk/tilsynet/artikler/offentliggorelse-af-kommunalbestyrelses-og-regionsrads-beslutninger-truffet-for-lukkede-dore</p>
<p>Vurdering af lovligheden af en kommunes tilbagekaldelse af en række revalideringer</p>	<p>Ankestyrelsen har på klagesagsområdet behandlet en række konkrete klagesager vedrørende en kommunes afgørelser om revalidering. I seks af sagerne vurderede Ankestyrelsen, at kommunen ikke var berettiget til at tilbagekalde begunstigende forvaltningsakter om revalidering.</p> <p>I forbindelse med behandlingen i tilsynet vurderede tilsynet, at kommunen havde (haft) en generel forkert retsopfattelse af, hvornår der</p>

	<p>kunne ske tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter. Tilsynets udtalelse af 15. august 2019 er tilgængelig i tilsynets udtalelsesdatabase på nedenstående link:</p> <p>https://ast.dk/tilsynet/udtalelser/udtalelsesdatabase/udtalelse/387aa2be-799d-4708-a770-a43e9cf77ec8</p>
Tilsynets reaktionsmuligheder, herunder oplysningsgrundlaget i tilsynssager	<p>Tilsynet havde identificeret et generelt behov for at tydeliggøre den kompetence og de reaktionsmuligheder, som tilsynet har i forbindelse med behandlingen af tilsynssager.</p> <p>Tilsynet har offentliggjort en artikel, der klart formidler tilsynets handle- og reaktionsmuligheder.</p> <p><i>Link til artiklen:</i> https://ast.dk/tilsynet/artikler/det-kommunale-tilsyns-reaktionsmuligheder</p>